

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 4669 від 28.01.2021
Кабінет Міністрів України

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів»

Метою поданого проекту є «запровадження програми сприяння інвестуванню зароблених громадянами України за кордоном коштів у розвиток малого та середнього підприємництва в Україні, зокрема через надання допомоги для економічної реінтеграції; сприяння збереженню робочої сили в Україні» (п. 1 пояснювальної записки). Для досягнення зазначеної вище мети у проекті пропонується внести відповідні зміни до законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та «Про зайнятість населення». Зокрема, пропонується перелік видів соціальних послуг доповнити новим видом, а саме, наданням «допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів відповідно до статті 27¹ Закону України «Про зайнятість населення»» (зміни до ч. 2 ст. 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»). Зазначимо, що надання такої допомоги передбачено у ст. 14 Закону України «Про зовнішню трудову міграцію». Крім цього, Закон України «Про зайнятість населення» (далі – Закон) доповнюється новою ст. 27¹, в якій передбачено запровадження для громадян, які працювали за кордоном та повернулися в Україну, стимулюючих заходів, в тому числі спрямованих на започаткування підприємницької діяльності. Зокрема, таким громадянам може надаватися допомога для економічної реінтеграції трудових мігрантів (далі – допомога) з урахуванням наявного у них страхового стажу: за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі – Фонд) одноразово на *безповоротній* основі – для громадян України, які мають страховий стаж понад 10 років; за рахунок коштів Державного бюджету України на *поворотній* основі – для громадян України, які мають страховий стаж менше 10 років. При цьому, граничний розмір такої допомоги затверджується Кабінетом Міністрів України, а розмір власних інвестицій її отримувача повинен бути пропорційним або перевищувати розмір

допомоги для економічної реінтеграції.

Проект на момент підготовки висновку не включено до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX. Проект також не був включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 16.06.2020 № 689-IX.

Головне управління, розглянувши проект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту такі зауваження та пропозиції.

1. Насамперед, слід звернути увагу, що назва проекту, у якій йдеться про запровадження допомоги, не узгоджується з його змістом. Справа в тому, що у проекті, крім вказаного питання передбачаються й інші заходи забезпечення реінтеграції трудових мігрантів. Зокрема, згідно з ч. 1 нової ст. 27¹ Закону «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, його територіальні органи сприяють реінтеграції трудових мігрантів, які виявили намір повернутися або повернулися в Україну, шляхом надання інформації про: 1) перелік послуг, що надаються територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції; 2) можливості та умови працевлаштування в Україні; 3) загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття; 4) можливості підтвердження професійної кваліфікації, здобутої шляхом неформального/інформального професійного навчання, в тому числі отриманого за кордоном». У зв'язку з цим назва проекту вимагає відповідного уточнення.

2. Слід також вказати, що пропозиція щодо надання допомоги за рахунок коштів Фонду соціального страхування України на випадок безробіття (далі – Фонд) не узгоджується із сутністю загальнообов'язкового державного соціального страхування, згідно з яким об'єктом загальнообов'язкового державного соціального страхування є *страховий випадок*, із настанням якого у застрахованої особи (члена її сім'ї, іншої особи) виникає право на отримання матеріального забезпечення та соціальних послуг, передбачених законом (ч. 7 ст. 6 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування). При цьому, у ст. 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» під страховим випадком розуміється «подія, через яку: застраховані особи втратили заробітну плату (грошове забезпечення) або інші передбачені законодавством України доходи внаслідок втрати роботи з незалежних від них обставин та зареєстровані в установленому порядку як безробітні, готові та здатні приступити до підходящої роботи і дійсно шукають роботу; застраховані особи опинилися в стані часткового безробіття». Зазначена пропозиція також не узгоджується з одним із принципів такого страхування, який полягає у цільовому використанні коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування (ст. 5 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування). Отже, право на матеріальне забезпечення на

випадок безробіття та соціальні послуги за рахунок коштів Фонду, мають виключно застраховані особи, які втратили заробітну плату (грошове забезпечення) або інші передбачені законодавством України доходи внаслідок втрати роботи з незалежних від них обставин та зареєстровані в установленому порядку як безробітні, готові та здатні приступити до підходящої роботи і дійсно шукають роботу, а також ті, які опинилися в стані часткового безробіття (ч. 1 ст. 6 та абз. 2 п. 8 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»).

При вирішенні питання щодо запровадження виплати допомоги за рахунок коштів Фонду слід також зважити на ситуацію з *одночасним різким збільшенням зареєстрованих безробітних і зменшенням надходжень від сплати єдиного внеску роботодавцями*, що виникла під час карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Це негативно вплинуло на фінансове становище як Фонду, так і всієї системи загальнообов'язкового державного соціального страхування, що в подальшому може позначитись на рівні соціального забезпечення застрахованих осіб у разі настання страхового випадку.

3. У проекті пропонується надати Кабінету Міністрів України право затверджувати порядок надання, умови та порядок повернення допомоги, її *граничний розмір*, підтвердження факту провадження трудовим мігрантом оплачуваної діяльності в державі перебування, отримання коштів від такої діяльності (ч. 12 нової ст. 27¹ Закону). Не заперечуючи можливості визначення на підзаконному рівні частини питань, що стосуються надання допомоги, зазначимо, що за змістом відповідних положень Конституції України вирішення питань, які стосуються права на відповідні соціальні виплати *та їх розмірів*, на нашу думку, належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади. Такий підхід впливає зі змісту п. п. 1 та 6 ч. 1 ст. 92 Конституції України, за якою виключно законами України визначаються: «права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; *основи соціального захисту*, форми і види пенсійного забезпечення ...».

4. Вважаємо, що допомога є не соціальною послугою, а видом забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття. У зв'язку з цим цю допомогу юридично коректніше запроваджувати шляхом внесення відповідних змін до ч. 1 ст. 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» (де перераховуються види забезпечення), а не до її ч. 2 (де перераховуються соціальні послуги), як це пропонується у проекті.

5. Проект потребує також надання належним чином оформленого фінансово-економічного обґрунтування, як того вимагають положення Регламенту Верховної Ради України та Бюджетного кодексу України. Враховуючи те, що запропоновану допомогу пропонується виплачувати за рахунок коштів Фонду та Державного бюджету України,

запровадження законодавчої ініціативи зумовить необхідність пошуку додаткових коштів з цих джерел. Це підтверджується і в пояснювальній записці до законопроекту (п. 4), в якій зазначено, що «за орієнтовними розрахунками, реалізація проекту акта потребуватиме додаткових видатків у 2022 році з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття в обсязі 58,0 млн грн та з державного бюджету – 50,0 млн гривень». Однак у поданому до законопроекту фінансово-економічному обґрунтуванні надано тільки розрахунки витрат для реалізації цього проекту, проте відсутня інформація про джерела покриття цих витрат, яка має бути надана відповідно до вимог ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якими у разі, якщо внесення проекту, призведе до зміни показників бюджету, які передбачають збільшення витрат бюджету, до нього мають подаватися пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: С. Бортнік

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000008BF77900E1514902
Дійсний до: 28.05.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/191105 від 10.06.2021

540806

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 4669-1 від 15.02.2021
Народні депутати України
Н. Королевська та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів»

Проект поданий як альтернативний до проекту реєстр. № 4669 від 28.01.2021 з такою ж назвою.

Проект на момент підготовки висновку не включено до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX. Проект також не був включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 16.06.2020 № 689-IX.

Головне управління, проаналізувавши проект, зазначає, що значна частина положень альтернативного проекту за своїм змістом збігається із відповідними положеннями основного проекту. Це стосується, зокрема, форм, в яких центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, його територіальні органи сприяють реінтеграції трудових мігрантів, які виявили намір повернутися або повернулися в Україну; умов, за яких надається допомога для економічної реінтеграції трудових мігрантів; порядок її надання тощо. У зв'язку з цим вважаємо, що зауваження та пропозиції щодо відповідних положень проекту, викладені Головним управлінням у висновку до проекту за реєстр. № 4669 від 28.01.2021, залишаються актуальними і для аналогічних положень проекту реєстр. № 4669-1 від 15.02.2021. Зокрема, йдеться про необхідність уточнення назви проекту; визначення розміру допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів безпосередньо у законі; запровадження вказаної допомоги шляхом внесення відповідних змін до ч. 1 ст. 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», а не до її ч. 2, як це пропонується в обох проектах.

Головна відмінність альтернативного проекту від основного полягає в тому, що в ньому пропонується запровадження надання одноразової допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів на безповоротній основі *за рахунок*

коштів державного бюджету (передбачених у бюджеті Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття) незалежно від наявності страхового стажу. В той час як у основному проекті пропонується додатково до коштів державного бюджету залучення до фінансування зазначеної вище допомоги Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України (далі – Фонд). При цьому, її виплата має проводитися одноразово за рахунок коштів Фонду на безповоротній основі – для громадян України, які мають страховий стаж понад 10 років; за рахунок коштів Державного бюджету України на поворотній основі – для громадян України, які мають страховий стаж менше 10 років.

Зазначимо, що виплата допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів за рахунок коштів державного бюджету призведе до збільшення його витрат (згідно з п. 5 пояснювальної записки до проекту загальний розмір потреби у додаткових коштах на рік складе 108 млн. гривень). У зв'язку з цим звертаємо увагу на необхідність дотримання вимог ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України щодо подання фінансово-економічного обґрунтування з урахуванням того, що, якщо запропоновані зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: С. Бортнік

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000008BF77900E1514902
Дійсний до: 28.05.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/191100 від 10.06.2021

541024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

*До розгляду законопроекту
за реєстр. № 4669 від 28.01.2021*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 02 квітня 2021 року (протокол № 90) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів (реєстр. № 4669 від 28.01.2021), внесений Кабінетом Міністрів України, і повідомляє наступне.

Законопроектом шляхом внесення змін до законів України «Про зайнятість населення» та «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» пропонується з 1 січня 2022 для громадян України, які працювали за кордоном та повернулися в Україну, запровадити систему стимулюючих заходів, спрямованих на започаткування підприємницької діяльності, шляхом надання допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів. Вказану допомогу пропонується надавати на таких умовах, а саме:

- для громадянам України, які мають страховий стаж понад 10 років - за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття одноразово на безповоротній основі;
- для громадян України, які мають страховий стаж менше 10 років - за рахунок коштів державного бюджету України, передбачених в бюджеті Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на поворотній основі.

Порядок надання, умови та порядок повернення допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів, її граничний розмір, підтвердження факту провадження трудовим мігрантом оплачуваної діяльності в державі перебування, отримання коштів від такої діяльності затверджуватимуться Кабінетом Міністрів України.

У пояснювальній записці до даного законопроекту, підготовленій Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, зазначається, що загальний розмір потреби у додаткових коштах на рік становитиме 108 млн гривень, з них 50 млн грн з державного бюджету на поворотній основі (для громадян України, які мають страхових стаж менше 10 років) та 58 млн грн з бюджету Фонду загальнообов'язкового державного

соціального страхування на випадок безробіття на безповоротній основі (для громадян України, які мають страхових стаж понад 10 років).

Отже, реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових видатків державного бюджету у поточному році, а буде впливатиме на показники державного бюджету у 2022 році, про що також зазначено в експертному висновку Міністерства фінансів України.

Варто зауважити, що згідно із вимогами частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України суб'єкту законодавчої ініціативи до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, належить надати фінансово-економічне обґрунтування до законопроекту (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, однак відповідні матеріали не подано.

Щодо терміну набрання чинності закону, визначеного у законопроекті, то відповідно до частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

За наслідками розгляду Комітет ухвалив рішення, що проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів (реєстр. № 4669 від 28.01.2021), внесений Кабінетом Міністрів України, матиме вплив на показники бюджету (з 2022 року потребуючи додаткових витрат державного бюджету, а також витрат Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року - не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000D6452E0032508F00
Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/9-2021/180904 від 03.06.2021

530389

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

*До розгляду законопроекту за
реєстр. № 4669-1 від 15.02.2021*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на засіданні від 2 червня 2021 року (протокол № 90) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів (реєстр. № 4669-1 від 15.02.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та іншими, і повідомляє наступне.

Законопроектом пропонується запровадити надання, починаючи з 1 січня 2022 року, одноразової допомоги для економічної реінтеграції громадянам України із числа трудових мігрантів, які провадили оплачувану діяльність за кордоном та повернулися в Україну і мають намір розпочати підприємницьку діяльність.

Вказана допомога надаватиметься одноразово на безповоротній основі за рахунок коштів державного бюджету, передбачених у бюджеті Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

При цьому, для таких громадян територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, будуть проводити індивідуальні і групові консультації, організовувати навчальні програми з питань започаткування підприємницької діяльності, за результатами якої громадяни України складатимуть бізнес-план.

Реалізація вказаних положень законопроекту потребуватиме виділення додаткових коштів державного бюджету, в тому числі для надання фінансової допомоги Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Згідно із пояснювальною запискою до даного законопроекту, для забезпечення лише виплати одноразової допомоги для економічної реінтеграції необхідно виділити з державного бюджету 108 млн. грн., проте джерела покриття таких витрат авторами законопроекту не визначені. При цьому, не визначено обсягу видатків, необхідних для організації навчальних програм з питань започаткування підприємницької діяльності для громадян України із числа

трудомих мігрантів.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначило, що реалізація законопроекту впливатиме на показники державного бюджету на 2022 рік. Водночас відмічає, що проектом закону про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів (реєстр.№ 4669 від 28.01.2021), внесеним Кабінетом Міністрів України, також передбачається врегулювати питання запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів і вважає за доцільне взяти його за основу.

Всупереч вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України суб'єктами права законодавчої ініціативи до законопроекту, прийняття якого призведе до змін показників бюджету, не надано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. Про недотримання таких законодавчих вимог відмічає і Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку до цього законопроекту.

Щодо терміну набрання чинності відповідним законом, то відповідно до вимог частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду, якщо ж ці Закони України або їх окремі положення приймаються після 15 липня року, що передує плановому – вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

За підсумками розгляду Комітет прийняв рішення, що проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів (реєстр. № 4669-1 від 15.02.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та іншими, має вплив на показники бюджетів (потребуючи додаткових видатків державного бюджету, починаючи з 2022 року, для надання фінансової допомоги Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитися в дію не раніше 01 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року – не раніше 01 січня 2023 року (або 01 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00

Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/3-2021/182424 від 04.06.2021

531954

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» (реєстр. 4669 від 28.01.2021), внесений Кабінетом Міністрів України.

2. Завдання законопроекту

Поданим законопроектом пропонується запровадження для громадян, які працювали за кордоном та повернулися в Україну, стимулюючих заходів, спрямованих на започаткування підприємницької діяльності шляхом надання з 01.01.2022 допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів з урахуванням наявного у них страхового стажу:

- за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття одноразово на безповоротній основі – для громадян України, які мають страховий стаж понад 10 років;

- за рахунок коштів Державного бюджету України на поворотній основі – для громадян України, які мають страховий стаж менше 10 років.

Порядок надання, повернення допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів, її граничний розмір затверджуватимуться Кабінетом Міністрів України.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту впливатиме на показники Державного бюджету України у 2022 році.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

За орієнтовними розрахунками, реалізація проекту акта потребуватиме додаткових видатків у 2022 році з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття в обсязі 58,0 млн грн та з державного бюджету – 50,0 млн гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету у поточному році.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Положення законопроекту не суперечать нормам законодавства, що регулює бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект може бути розглянутий Верховною Радою України.

Заступник Міністра фінансів України

Роман ЄРМОЛИЧЕВ

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 20B4E4ED0D30998C04000000D72D2C0071147800

Підписувач Єрмоличев Роман Володимирович

Дійсний з 03.07.2019 0:00:00 по 03.07.2021 0:00:00

Міністерство фінансів України

09030-29-3/3552 від 05.02.2021

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» (реєстр. 4669-1 від 15.02.2021), внесений народними депутатами України Королевською Н. Ю., Солодом Ю. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Поданим законопроектом пропонується запровадження для громадян, які працювали за кордоном та повернулися в Україну, стимулюючих заходів, спрямованих на започаткування підприємницької діяльності шляхом надання з 01.01.2022 допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів за рахунок коштів Державного бюджету України на безповоротній основі.

Порядок надання допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів, її граничний розмір затверджуватимуться Кабінетом Міністрів України.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту впливатиме на показники Державного бюджету України на 2022 рік.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

За розрахунками автора законопроекту, реалізація проекту акта потребуватиме у 2022 році додаткових видатків з державного бюджету в обсязі біля 108,0 млн гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету у поточному році.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

У порушення частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до проекту акта не подано пропозицій щодо джерел покриття додаткових видатків державного бюджету на його реалізацію.

Крім цього, проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» (реєстр. 4669 від 28.01.2021), внесеним Кабінетом Міністрів України, також передбачається врегулювати питання запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів.

Враховуючи наведене, вважаємо доцільним за основу взяти проект Закону України, підготовлений Кабінетом Міністрів України.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не підтримується.

Заступник Міністра фінансів України

Роман ЄРМОЛИЧЕВ

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України

до проекту Закону України
“Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження
допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів”

Суб’єкт права законодавчої ініціативи: Кабінет Міністрів України
реєстраційний номер 4669 від 28 січня 2021 р.

Висновок Мінекономіки до першого читання.

1. Позиція Міністерства: ПІДТРИМУЄТЬСЯ.

2. Обґрунтування позиції Міністерства:

Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів”, реєстр. № 4669 від 28.01.2021 (далі – законопроект), розроблено на виконання пункту 149 плану пріоритетних дій Уряду на 2020 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.09.2020 № 1133-р, та з урахуванням статті 14 Закону України “Про зовнішню трудову міграцію”.

Законопроектом пропонується внести зміни до законів України “Про зайнятість населення” та “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття”, впровадивши систему заходів стимулювання для громадян України, які працювали за кордоном та повернулися в Україну, спрямованих на започаткування підприємницької діяльності, шляхом надання допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів.

Запровадження відповідної допомоги стане одним із ефективних стимулів до повернення з-за кордону трудових мігрантів та інвестування коштів, отриманих ними від оплачуваної діяльності в державі перебування, в започаткування/розвиток власної підприємницької діяльності в Україні з урахуванням набутого ними досвіду та навичок.

Передбачається, що допомога для економічної реінтеграції трудових мігрантів надаватиметься виходячи з наявності у них страхового стажу за рахунок двох джерел, зокрема:

1) з бюджету Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на безповоротній основі - для громадян України, які мають страховий стаж понад 10 років;

2) з Державного бюджету України на поворотній основі – для громадян України, які мають страховий стаж менше ніж 10 років.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

4701-03/15168-01 від 10.03.2021
14:03:29

Однією з умов отримання такої допомоги є інвестування коштів, отриманих трудовим мігрантом від оплачуваної діяльності за кордоном, в започаткування або розвиток власної підприємницької діяльності в Україні. Розмір інвестиції повинен бути пропорційним, але не менше за допомогу, яку надає держава.

Порядок надання такої допомоги та її розмір затверджуватиме Уряд. Передбачається, що розмір такої допомоги у 2022 році становитиме до 150 тис. грн на одного трудового мігранта.

Прийняття законопроекту:

- стимулюватиме повернення в Україну трудових мігрантів та утримання їх від повторної еміграції;
- заохочуватиме трудових мігрантів до інвестування коштів, зароблених за кордоном;
- сприятиме створенню нових робочих місць в Україні.

**Міністр розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

_____ 2021 р.

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України

до проекту Закону України

**“Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження
допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів”**

Авторський колектив:

Королевська Наталія Юріївна (Політична партія “ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА - ЗА ЖИТТЯ”);

Солод Юрій Васильович (депутатська фракція Політичної партії “ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА - ЗА ЖИТТЯ”);

Мороз Володимир Вікторович (депутатська фракція Політичної партії “ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА - ЗА ЖИТТЯ”);

Гнатенко Валерій Сергійович (депутатська фракція Політичної партії “ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА - ЗА ЖИТТЯ”).

реєстраційний номер 4669-1 від 15 лютого 2021 р.

Висновок Мінекономіки до першого читання.

1. Позиція Міністерства: НЕ ПІДТРИМУЄТЬСЯ.

2. Обґрунтування позиції Міністерства:

Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів” реєстр. № 4669-1 від 15.02.2021 (далі – проект акта) є альтернативним до Урядового законопроекту реєстр. № 4669 від 28.01.2021.

Проектом акта передбачається запровадження надання одноразової допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів на безповоротній основі виключно за рахунок коштів державного бюджету (передбачених у бюджеті Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття) незалежно від наявності страхового стажу.

Зазначене може призвести до зменшення економічного і соціального ефекту від запровадження такої активної програми з огляду на наступне:

- запровадження нової фінансової допомоги на безповоротній основі з державного бюджету України призведе до додаткового навантаження на бюджет та має бути забезпечено за рахунок перегляду інших видатків;
- дефіцит державного бюджету у рази перевищує дефіцит фондів загальнообов’язкового державного соціального страхування;
- практика прийняття державного бюджету в роки фінансово-економічної кризи свідчить про випадки призупинення фінансування окремих державних програм у такі періоди.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

4701-03/27 від 19.02.2021 12:19:

У таких випадках трудові мігранти після повернення в Україну, та у разі відсутності роботи, замість отримання допомоги для економічної реінтеграції на запровадження власної справи будуть змушені звертатися за отриманням допомоги по безробіттю. При цьому трудові мігранти, які не мають страхового стажу в Україні за останні 12 місяців, зможуть отримати лише мінімальну допомогу по безробіттю для незастрахованих осіб (*1000 грн*). В результаті більшість трудових мігрантів замість інтеграції у ринок праці України повертатимуться працювати за кордон.

У зв'язку з цим, вважається за доцільне передбачити декілька джерел фінансування допомоги для економічної реінтеграції, зокрема й з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі – Фонд).

Запропонований Урядовим законопроектом “Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів” (реєстр. № 4669 від 28.01.2021) підхід вважається більш оптимальним, оскільки враховує наявність у трудового мігранта страхового стажу в Україні, що сприяє:

- легальному працевлаштуванню, участі у добровільному страхуванні, соціальному захисту трудового мігранта та надходженням єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний соціальний внесок);

- запровадженню справедливих підходів до надання допомоги для економічної реінтеграції (*зокрема на поворотній чи безповоротній основі*) з урахуванням участі трудового мігранта у соціальному страхуванні в Україні.

Збалансованість видатків (*надання допомоги на безповоротній основі*) та надходжень Фонду буде забезпечуватись за рахунок сплати трудовим мігрантом (*або роботодавцем за трудового мігранта*) єдиного соціального внеску впродовж 10 років до отримання допомоги, та сплатою єдиного внеску за себе і працевлаштованих ним безробітних після отримання такої допомоги для запровадження власного бізнесу в Україні.

**Міністр розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

_____ 20__ р.

Міністерство соціальної політики України
ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР ЗАЙНЯТОСТІ

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел. (044) 284-38-94, факс (044) 289-76-28
E-mail: 17@es.dcz.gov.ua, Web: <http://www.dcz.gov.ua>, Код ЄДРПОУ 03491079

№ _____ На № _____ від _____

**Голові Комітету Верховної
Ради України з питань
соціальної політики та захисту
прав ветеранів
Третьяковій Г.М.**

Шановна Галино Миколаївно!

Державний центр зайнятості розглянув лист від 02.03.2021 № 04-30/14-2021/72234 щодо надання пропозицій стосовно законопроектів:

про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів (реєстр. № 4669), поданого Кабінетом Міністрів України;

про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів (реєстр. № 4669-1), поданого народним депутатом України Королевською Н.Ю. та іншими народними депутатами та, в межах компетенції, повідомляє, що пропозиції відсутні.

З повагою

Заступник директора

Ю. Жовтяк